

hogy még mindig Shakespeare a legnépszerűbb »magyar« drámaíró; és Katonának, aki száztizenkét éve, s Madáchnak, aki hetvennyolc éve meghalt, még nincs utóda. S igen »nehéz« a dolga annak a magyar színházgatonak, aki nem olcsó darabokkal akarja közönségét kiszolgálni. Ünnepi nyitánynak meg épenséggel nem sok magyar darab áll rendelkezésére, s ha nem akar mindjárt az első bemutatókorszakor nehéz darabbal a közönségre ijeszteni: a Bizáncot kell választania.

DOMINÓ. »Francia« darab: könnyed és könnyelmű. Néhány jó szerepet kínál a színészeknek, de ennek fejében nagy áldozatot kíván a nézőtől. Aki ezt a darabot igazán él-

vezni akarja, annak el kell felednie két órára, hogy manapság már divatját multa a házassátnak az a beállítása, amit Marcel Achard vígjátékában láthatunk. Ma már a francia színpadi ízlés sem tekinti műlő epizódnak a házasságot. Hiába volt kitűnő Lorette szerepében Gálffy Marika, és hamisítatlan francia figura Ladányi Ferenc Dominója, a közönség nem tudott szívből kacagni a szellemes párbeszédében vagy a meglepő fordulatokon. Tanulságos volt Sz. Szabó István magatartása a féltékeny férj szerepében. Megértjük, hogy ez a jó színész feszélyezve érezte magát a vígjátéki Othello szerepében.

SPECTATOR

ZENEI ÉLETÜNK

Azt mondotta egy alkalommal Liszt Ferenc, hogy a művész hallgatói előtt nem úgy jelenik meg, mint a vádlott bírása előtt, hanem, mint az örök igazság és szépség tanuja az emberiség előtt.

Mi is, amikor zenei életünk főbb eseményeit mérlegelni próbáljuk, — nemcsak a szegedi eseményeket, hanem a tágabb értelemben vett Délvidék zenei jelenségeit is figyelemmel kísérve, — inkább csak arra a kérdésre kívánunk feleletet adni, hogy a kapott művészi élmény mennyiben volt az örök igazság és szépség tükörképe; hiszen ugyancsak tudatában vagyunk annak, hogy még a kevésbé sikerült művészi est is mennyi fáradtságot, esetleg komoly, őszinte törekvést követel rendezőtől, előadótól, közreműködőtől. Megállapításainkban tehát nem akarunk senkit sem »lebíralni«, nem akarunk senkit sem »tollhegyre venni«, — még ha talán meg is érdemelné... Nem »temetni jöttünk Caesart«, — de talán nem is csak dicsérni. A komoly mérlegelés egyedül a való ér-

tékek elismerése legyen: biztatni és kaptatni a kevésbé érdeklődőt is arra, hogy belássa és átélni tanulja a komoly művészet isteni voltát, és kialakítva a maga »művészi hitvallását«, csak a »művészet misszionáriusait« hallgassa, — ahogyan Liszt Ferenc a komoly művészt nevezte.

Nemrég még sokat vitáztak azon, hogy vajjon a rádió »komoly muzsikát«, vagy »könnyű«, szórakoztató zenét adjon-e inkább. A kérdés lényege abban rejlik, hogy aki milyen muzsikát tanult meg szeretni, élvezni, értékelni, azt fogja azután »könnyűnek«, szórakoztatónak, lélekűdítőnek nevezni. Aki nem szűnik meg helyes zeneművészeti érzékét továbbfejlesztteni, aki hozzászokott, hogy a komoly muzsikában a világmindenséget betöltő elemi erők és értékek ki nyilatkoztatását lássa, az — még ha maga nem is játszik hangszert, — a »komoly« muzsikát, és csakis azt tudja élvezni még a pihenés és szórakozás perceiben is, míg pl. egy operett végighallgatása valóságos kínná lesz számára. A ponyvairoda-

lom szintjén álló operett-slágererek tehát nem a mi stílusunk; mindamellett nem tagadjuk, hogy a valóban »szórakoztató« könnyű-zene is lehet komoly művészi élménnyé, — mint azt a szept. 25.-én Szegeden vendégszereplő Herms Niel katonazenekarnak szép sikere is igazolta.

Hol lehet Szegeden azt a komoly zenei önnevelést folytatni, amely minden művészi élet belső értéke? — Mindenekelőtt a hangversenyeken. Olyan hangversenyeken, mint amilyet október 17.-én az Olasz Kultúr-intézet a Fogadalmi templomban rendezett. Antos Kálmán, a szegedi művészi élet legkimagaslóbb alakja, Frescobali-, Ravello- és Bossi műveket adott elő a Dóm hatalmas orgonáján valóban szinte utólérhetetlen művészi tudással. E sorok írója hallotta és látta Bossit játszani, — és Antos Kálmán játéka még ennek az összehasonlításnak mérlegén is rendkívüli marad! A helyes zenei műértéshez »zenetörténeti fülre« van szükség, és azt csak ilyen hangversenyeken lehet elsajátítani, — azért soha sem lehetünk megelégedve a dómhangversenyek látogatottságával! Az említett olasz esten a székesegyházi énekkar Csomák Elemér karnagy lelkes és művészi vezényletével Paestrina-, Cherubini-, Anerio- és Parosikórusművek előadásával remekelt, és e valóban »klasszikus« kórusművek kontrapunktikájával szemben szerencsés kontrasztba csapott át Kertész Lajos bravúros Rossini-áriája...

Kodály Zoltánt mindenki úgy ismeri, mint a Paestrina-féle kórusstílus legtekintélyesebb magyar előharcosát. Miért állítja oda Kodály művészi útja kiindulópontjául és magyar művészeti életünk alapkövéül a

kórusművészetet? Mert az énekkar a »legemberibb« hangszer és mert a »közösségi művészeté« a jövő. Csak ez lehet igazán magyar, mert a legigazabb »örök emberi«. Ez az ok, amiért Szögi Endre dr. professzor idén ismét megszólaltatja a Tanárképző Főiskola kiváló énekkarát, és már előre felhívjuk a komoly magyar muzsika híveit ennek az énekarnak teljesítményeire, — amelyeket a múlt hangversenyévadban sajnos nélkülözünk kellett.

Ezévi hangversenyéletünk, bár lassan indul, mégis sok nagy eseményvel gazdagítja majd Szeged hangversenykrónikáját. A kiváló tehetségtű és nagyszorgalmú, rendkívüli tudású fiatal karnagyunk, Fricsey Ferenc, az idei filharmóniai hangversenyeken nemcsak maga vezényli a IX. Beethoven-szimfóniát, amelyet a Bárdos Lajos vezetésével vendégszereplő »Budapesti Kórus« szólaltat majd meg, hanem meghívja ide a világhírű Willem Mengelberget, vezénylő karnagyul szerepelteti Csilléry Bélát és Rajter Lajost is, akiket a magyar közönség már a rádióból ismer és kedvel. A közreműködő művészek nevei között ott olvassuk: Zathureczky Ede és Lengyel Gabriella nevét is. — A »Harmónia« által rendezendő hangversenyeken Németh Mária és Pataky Kálmán lépnek fel, a komoly zenei nevelést adó Városi Zeneiskolánk változatos műsorú »kamarazenekőri hangversenyek« pedig Koréh Endre, Rösler Endre, Albert Ferenc és Petri Endre.

Idei zenei életünk valóban igen élénk és értékes, közönségünk komoly zenei ízlésének fejlesztésére, iránítására minden tekintetben alkalmas lesz.

K. I.